

Проців О.Р.

**Нормативно-правове регулювання торгівлі дичиною у
Галичині середини XIX – початку XX ст.**

Розпорядження Галицької фінансової дирекції від 15 жовтня 1858 року № 39.319 йдеться про оподаткування дичини при реалізації її на території міста Львова. При реалізації дичини необхідно було сплатити два види податків – споживчий та міський, причому споживчий податок був у два рази вищим, ніж міський.

25 травня 1882 року вступають у силу зміни до «Кодексу адміністративних законів» Австрії. До Закону «Про загальний митний тариф Австро-Угорщини» додається розділ Е «Щодо контролю над торгівлею продукцією харчування на ринках та вагами». Відповідно до цих змін оподатковується виключно бита дичина: за 100 кг м'яса битої дичини – 6 золотих, за 100 кг риби, малька та раків – 1 золотий.¹ Продаж живої дичини не оподатковувалась.² Але окремі міста висували правові вимоги, щоб наповнити місцеву казну, і вводили акцизні збори при реалізації дичини, зокрема й пернатих. Так, відповідно до Закону «Про реформу акцизу у місті Відні та сусідніх гмінах» від 10 травня 1890 року при реалізації на території міста Відня битої голови оленя слід було сплатити 3,5 золотого, диких кабанів вагою до 17 кг – 1,5 зол., більше 17 – 3 зол., зайця – 0,15 зол. Серед пернатої дичини найбільше оподатковувались фазан, глухар та тетерук, за голову яких необхідно було сплатити 0,4 зол. За голову рябчика, дикої гуски, вальдшнепа платили 0,2 зол., куріпки та бекаса – 0,1 зол., водяної курки – 0,05 зол., перепілки та дрозда – 0,02 зол.; за 100 кг розробленої дичини оленя – 6 зол., інших видів – 4 зол.; всі види живої риби та раків – 6 золотих.³

¹ Примітка – О.П.: (співвідношення золотого ринського до крони 1:2)

² Dziennik ustaw państwa dla królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych. – Wiedeń, 1892. – S. 119-132.

³ Dziennik ustaw państwa dla królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych. – Wiedeń, 1890. – S. 125-130.

У 1903 році у Галичині існував споживчий податок на продукти харчування. Порівняно із свійськими тваринами на дичину існував вищий податок. Зокрема, за реалізацію голови фазана, глухаря, тетерука необхідно було сплатити 39 геллери, за голову рябчика, куріпки, дикої гуски, диких голубів, вальдшнепів – 21 геллер, водяних курок, бекасів – 7,5 геллера, тоді як за за свійських птахів – індиків, гусей, качок (за 1 голову) – 16 гелерів, курей та голубів – 5 гелерів. Тобто, за дикого голуба сплачували податок у 21 гелер, тоді як за пару свійських голубів – лише 5 гелерів. За одну дику курочку платили 6 гелерів, так як і за найбільшу і добре вгодовану свійську курку.⁴

Відповідно до розпорядження від 22 грудня 1910 року «Стосовно зміни споживчого податку у Кракові» при реалізації однієї голови оленя у казну міста необхідно було сплатити 7 крон, дикого кабана вагою більше 17 кг – 6 крон, зайця – 30 гелерів, за тушу оленя (100 кг) – 8 крон. Деяко більше оподатковувалась інша дичина – до 12 крон. Реалізація фазана, глухаря, тетерука підлягала оподаткуванню у сумі 80 гелерів; рябчика, дикої гуски, вальдшнепа, дикої качки – 40 гелерів, куріпки та бекаса – 20 гелерів, водяної курочка та дикого голуба – 10 гелерів, дрозда та перепілки – 4 гелери. За реалізацію 100 кг риби брали 8 крон.⁵

Наступний нормативний акт, що врегулював оподаткування за споживання мисливської продукції харчування, в тому числі і пернатої дичини, був прийнятий 15 березня 1919 року. За реалізацію 1 голови фазана, глухаря, тетерука необхідно було сплатити 3,2 крони, що у чотири рази перевищувало оплату, закладену у попередньому законі від 1911 року. Але за реалізацію свійських пернатих сума була у чотири рази меншою. Так, споживчий податок при реалізації індика становив 2 крони. В залежності від пори року реалізації коливався податок й на свійських гусей: з березня по

⁴ Kochanowski C. Sprzedaż dziczyzny w mieście Lwowie / C. Kochanowski // Łowiec – 1903. – № 22 – S.255-258.

⁵ Dziennik ustaw państwa dla królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych. – Wiedeń, 1911. – S.451-455.

червень – 1,2 крони, з липня по лютий – 80 гелерів; за 1 голову курки або голуба – 16 гелерів.⁶ Аналогічні податки за спожиту харчову продукцію існували й у Другій Речі Посполитій, зокрема, у місті Кракові. За одну голову диких пернатих необхідно було сплатити лише 10 грош, тоді як за курку – 15 грош, качку – 20, гуску – 30, індика – 50, зайця – 50.⁷

Для регулювання ввезення дикої пернатої дичини та наповнення бюджету були встановлені відповідні мита. Відповідно до Закону від 25 травня 1882 року «Про ввізний митний тариф Австро-Угорщини»⁸ жива дичина, в тому числі і перната, не обкладалась митом, тоді як за 100 кг битих тварин вже необхідно було сплатити 6 золотих, а за таку ж вагу риби, слимаків та раків – лише один золотий. Обкладались податком й живі свійські тварини. Так, за одну голову бика потрібно було сплатити 4 золоті, корови – 3, вівці – 0,5, свині – 3. Наступний закон Австро-Угорської імперії від 13 лютого 1906 року підвищив вартість ввізного мита. При імпорті живих диких птахів та дичини мито не сплачували, а за кожні 100 кг розробленої дичини було встановлене мито – 20 крон, а за 100 кг риби і раків – 10 крон.⁹

Таким чином органи державної влади Галичини досліджуваного періоду встановили законодавчі вимоги щодо умов торгівлі дичиною. Як показує аналіз правового забезпечення торгівлі дичиною, держава здійснювала наповнення бюджету через акцизний податок при торгівлі дичиною на внутрішньому ринку, та встановлення мита при торгівлі дичиною з іншими країнами.

⁶ Podwyższenie dodatku gminnego do podatku konsumcyjnego. Obwieszczenie. Kraków, 15 marca 1919. L. 5820/18. // Dziennik pozporządzeń dla stoł. król. Miasta Krakowa. – 1919. – № 3 (1. marca). – S. 43-44.

⁷ Taryfa opłat placowych dla miasta Krakowa obowiązująca od dnia 1 lipca 1926 aż do odwołania. // Dziennik pozporządzeń dla stoł. król. Miasta Krakowa. – 1926. – № 6 (30. czerwca). – S. 100.

⁸ Dziennik ustaw państwa dla królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych. – Wiedeń, 1882. – S. 119-130.

⁹ Dziennik ustaw państwa dla królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych. – Wiedeń, 1906. – S.40.

Нормативно-правове регулювання торгівлі дичиною у Галичині середини XIX – початку XX ст. [Text]: матер. Дев'ятої міжнародної наукової конференції (29-30 жовтня 2015 р., Дніпропетровськ) / за наук. ред. академіка НАН України Смоля В.А., проф. Ченцова В.В. – Дніпропетровськ: Університет митної справи та фінансів – С. 87-89.